

Nyhetsbrev från Bryssel

April 2021

1. EU-krönikan 2. Ålänning i Bryssel – Annette Björklund 3. "Konferensen" del 1 – Digital plattform 4. "Konferensen" del 2 – Landskapsregeringens samarbeten 5. Klimatlagen 6. Erasmus+ 7. Den nya förordningen om artificiell intelligens (AI)

1. EU-krönikan

Då drar den igång. Konferensen om EU:s framtid alltså. Ja, jag förstår att det kanske inte är något folk suttit hemma och räknat dagar till men faktum är att det här kan komma att var början på en process som faktiskt påverkar den union vi är med i.

Hela tanken på en sådan här konferens väcktes från början av Frankrikes president Emmanuel Macron som hade en vision om att stöpa om hela EU-projektet i grunden. Det var enligt honom dags att åter igen inleda diskussioner runt om i EU kring hur vi egentligen vill att vårt samarbete ska se ut. Efter många om och men tog till sist EU:s olika institutioner upp den här bollen och resultatet är den här konferensen. Ni kan läsa mer om konferensens första steg längre ner i det här nyhetsbrevet men i stora drag är det tänkt att allt från medborgare till organisationer till politiker under den närmaste tiden ska få möjlighet att säga sitt om hur de ser på framtiden för EU. Dessa tankar ska sedan tas upp till diskussion och under ledning av EU-institutionernas presidenter ska en ny plan för hur EU ska utvecklas tas fram.

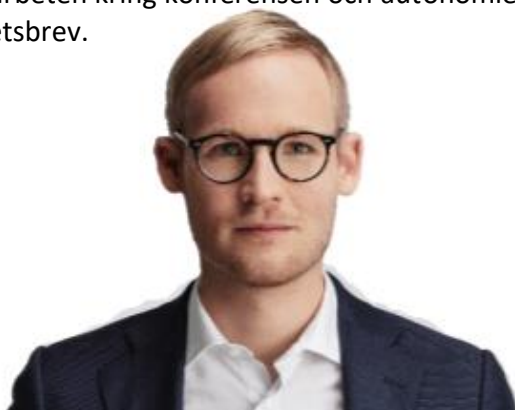
Det här är inget litet projekt, tvärtom. Tidigare försök att skriva om EU:s grundfördrag har visat sig oerhört svåra och det finns väl i ärlighetens namn inte jätte mycket som tyder på att det skulle vara lättare just nu. Samtidigt så ska man aldrig räkna bort den här typen av initiativ. Det finns starka krafter i Bryssel och i medlemsstaterna som kommer göra allt de kan för att försöka se till att konferensen faktiskt leder till förändring.

För åländsk del är de här diskussionerna om ett förändrat EU både en utmaning och en möjlighet. Å ena sidan är det viktigt att förstå att mycket kommer att handla om hur EU-samarbetet ska fördjupas. Om det sker utan att autonomier som Åland kompenseras med ett ökat inflytande så riskerar vi en försvagning av självstyrelsen. Å andra sidan är det klart att konferensen också är en möjlighet att förändra sådant som inte fungerar speciellt bra idag. En förnyad diskussion om flernivåstyre, subsidiaritetsprincipen eller regioner roll i EU:s beslutsfattande kunde till exempel vara väldigt viktigt för Åland. Som en liten bubblare finns också frågan om EU:s framtida vallag på agendan. Om man går in för ett nytt valsysteem för EU-valen så har vi en ny möjlighet att påminna Finland om att de ännu inte uppfyllt löftet att ge Åland den parlamentsplats som vi har rätt till.

Vi har alltså all anledning att följa med och försöka påverka hur konferensen utvecklas. Landskapsregeringen har redan spelat en aktiv roll i olika samarbeten kring konferensen och autonomiers inflytande. Bland annat det kan du läsa om i april månads nyhetsbrev.

Trevlig läsning!

Anton Nilsson
Landskapsregeringens representant till EU

2. Ålänning i Bryssel – Annette Björklund

Hejsan! Jag heter Annette Björklund och bor i Bryssel sen 19 år tillbaka. Innan dess bodde jag 18 år i Mariehamn, men växte upp i Jakobstad. Under pandemin år 2020 har jag faktiskt hamnat tillbaka i Jakobstad, där jag har ett hus. Vi arbetar nästan helt hemifrån och jag kunde även vara här ett par månader extra i fjol. Jag sökte mig till Bryssel för att jag ville jobba i internationell miljö och lära mig språk och har inte blivit besviken.

Mycket har ändrats sen jag kom hit till Bryssel och Europeiska ministerrådet. I början var det mest franska som gällde men numera klarar man sig bra på engelska också även i staden. Måste säga att jag gillar staden som helhet, men saknar naturen. Nu dessutom under pandemin så har vi ju haft begränsade möjligheter att

förflytta oss inom staden, inga restauranger eller butiker öppna. Man har fått se till att träffa den lilla grupp av vänner som man får träffa och så är det viktigt att man rör på sig under arbetsdagen, man har ju inte samma komfort med hemarbetsplatsen. Ibland går jag till kontoret bara för att få lite extra social kontakt och känna att tillvaron trots allt är "normal". Har också återupptagit en del hobbies såsom att sticka, sy, plantera blommor och frön, måla akvarell och så har jag sett massor med filmer och läst böcker. Är också intresserad av matlagning, en bra bok är Tareq Taylors "Det goda livet" med massor av inspiration.

Senaste året var ju väldigt arbetsintensivt med både Brexit och pandemin, jag jobbar på pressavdelningen på ministerrådet och från att ha haft fysiska ministermöten så har vi övergått till att ha i stort sett enbart videokonferenser och väldigt få journalister har tillgång till rådets lokaler så det blir mest mejlkontakter. Det kommer säkert att fortgå fram till sommaren, men så länge vi arbetar och har hälsan får vi vara nöjda.

3. "Konferensen" del 1 - [Digital plattform](#)

Konferensen om Europas framtid, som har berörts i tidigare nyhetsbrev, är tänkt att stärka medborgardemokratien i Europa genom att samla medborgare och aktörer för att diskutera Europas framtid. Den 19 april lanserades konferensens digitala plattform. Plattformen ska fungera som konferensens hemsida och hjärta där både organisationer och privatpersoner kan delta och föra fram sina idéer. Det här deltagandet kan ske på tre olika sätt:

- 1) Delta i ett evenemang som någon aktör anordnat
- 2) Dela dina åsikter på sidan
- 3) Anordna ett evenemang själv eller tillsammans med en organisation du är aktiv i

På hemsidan finns det 10 olika ämnesområden som man kan skapa "trådar" kring genom att lägga upp ett inlägg eller att kommentera på andras inlägg. På sidan finns även en interaktiv karta där man kan se kommande event runt om i EU.

För att ta del av plattformen ska man skapa ett konto (gratis). Här kommer lite enkla instruktioner för hur du skapar ett konto:

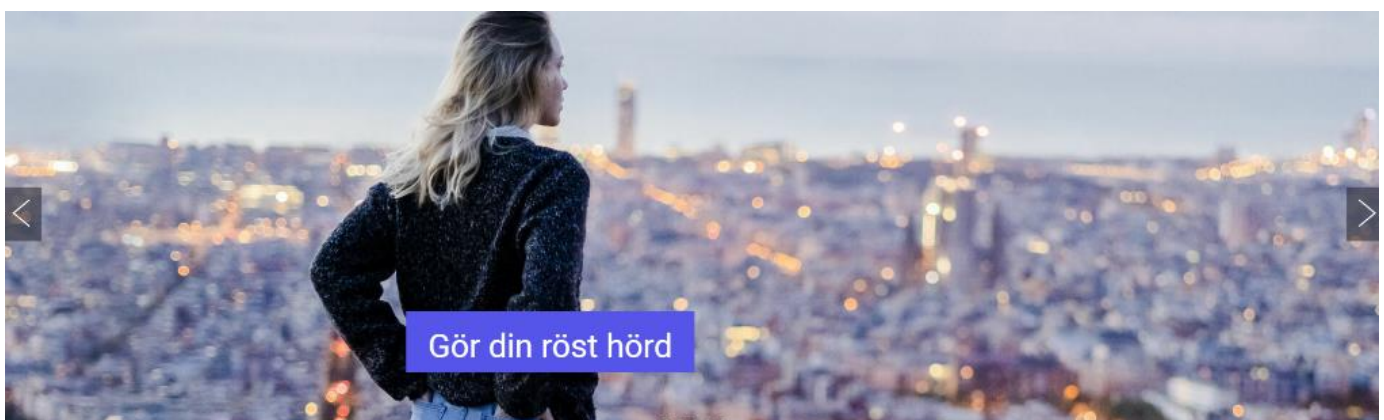
- 1) Klicka på adressen: <https://futureu.europa.eu/>
- 2) Klicka på "logga in" (kan hända att du måste byta till svenska språk)
- 3) Klicka på "skapa konto" och fyll i uppgifterna som begärs
- 4) Sedan får man ett email till den adress man uppgett (kan ta en liten stund) --> öppna mailet och följ länken --> "Skapa nytt lösenord"
- 5) Efter man skapat lösenordet omdirigeras man till "Deltagarinställningar - Demografiska uppgifter" -> frivilligt att fylla i --> klicka "spara"
- 6) Klicka sedan på fliken "Allmänna användarvillkor" i menyn --> "Jag godkänner användarvillkoren"

KLART!

Plattformen har en "automatisk översättningsfunktion" som man kan klicka på för att översätta vilken text som helst. Detta innebär att alla EU-medborgare kan föra diskussion med varandra på sitt eget språk.

Viktigt moment för konferensen är "återkopplingen" mellan de olika delarna av konferensen. De mest diskuterade områdena/ärendena på plattformen kommer att diskuteras på de kommande Europeiska medborgarpanelerna och plenarförsamlingar. Sedan kommer diskussionen från medborgarpanelerna och plenarförsamlingar att "återkopplas" till den digitala plattformen, alltså laddas upp på plattformen för vidare diskussion. Viktigt för den digitala plattformen är även att all dokumentation som hör till konferensen skall finnas tillgängligt via plattformen.

Pröva gå in och för fram din åsikt kring hur du tycker Europas framtid ska se ut! [#TheFutureIsYours](#)

4. "Konferensen" del 2 – Landskapsregeringens samarbeten

Konferensen om Europas framtid ska alltså involvera aktörer från alla delar av samhället, allt från den enskilde medborgaren till de nationella regeringarna ska kunna komma med sina synpunkter och få sin röst hörd. För landskapsregeringen är det extra viktigt att det finns en tydlig roll för autonomier och regioner under konferensen. För att påminna arrangörerna om hur viktigt det här är så har landskapsregeringen via sin representation i Bryssel arbetat tillsammans med andra autonomier och regioner runt om i Europa för att gemensamt föra fram våra ståndpunkter.

I samarbetsorganet RLEG sitter representanter från olika regioner med lagstiftningsbehörighet. Åland är långt ifrån den enda sådana utan det finns starka regioner och autonomier runt om i hela EU. RLEG leds just nu av Baskien och Åland har varit med i styrgruppen för arbetet. I brevet från RLEG poängteras vikten av att lagstiftande regioner har en särskild status, både under konferensen och i framtidens EU. De lagstiftande regionerna understryker också hur viktigt det är att regioner kompenseras med inflytande i EU när olika behörighetsområden flyttas till EU-nivån. Det här har länge varit en väldigt viktig princip för Åland, som tyvärr inte alltid efterföljts. Brevet från RLEG skickas till presidenterna för kommissionen, rådet och Europaparlamentet.

Det andra samarbetsorganet kallas "Regions for EU Recovery" och grundades på initiativ av Katalonien för att gemensamt jobba för en starkare roll för regioner i arbetet med EU:s återhämtningsfond. Här sitter regioner och autonomier från EU:s alla hörn, vissa med fler behörighetsområden och andra med färre. Landskapsregeringens representant till EU, Anton Nilsson, har varit ordförande för den arbetsgrupp som tagit fram texten till brevet. Där lyfts bland annat vikten av att konferensen på allvar diskuterar subsidiaritetsprincipen och flernivåstyrelse i EU. Det lyfter också upp den besvärande tendensen vi allt oftare ser från EU-kommissionen då de kräver ett program eller en plan per medlemsstat, något som ofta skapar problem för vår självstyrelse. Brevet från Regions for EU Recovery" skickas till medlemmarna i ledningsgruppen för konferensen om Europas framtid.

5. Klimatlagen

I tidigare nyhetsbrev har kommissionens förslag av klimatlagen presenterats (läs det nyhetsbrevet [här](#)). Efter långa och tidvis tuffa förhandlingar till långt in på morgonen nåddes äntligen en överenskommelse mellan europaparlamentet och rådet 21 april.

Överrenkomet är nu att den europeiska klimatlagen innehåller EU:s åtagande att uppnå klimatneutralitet senast 2050 och delmålet att minska nettoutsläppen av växthusgaser med minst 55 % fram till 2030, jämfört med 1990 års nivåer. Klimatlagen ska ses som ett ramverk av mål vilka ska styra framtida lagstiftning. Alltså ska vidare lagstiftning på de olika områdena göras så att man uppnår målen i klimatlagen. Klimatlagen fyller även en viktig roll då den skapar förutsägbarhet. Då man vet målen är det lättare att förstå hurdan lagstiftning som kommer att behövas.

Man har även kommit överens om att den europeiska klimatlagen ska se till gemensam EU-nivå och inte specifika, nationella krav som i förslaget. Detta kan i framtiden såklart skapa utmaningar om vissa länder bidrar mer än andra.

Nästa steg är hur målen ska verkställas och kommissionens lagstiftningspaket som förväntas komma i juni. Överenskommelsen av klimatlagen var också en välkomnad nyhet på det internationella klimattoppmötet som hölls i slutet av samma vecka. Klimatlagen signalerar till övriga världen att EU är beredda att göra sitt i kampen för en hållbar framtid.

Mer information om klimatlagen hittas [här](#).

Klimatlagen påverkar nästan alla branscher och områden i samhället, däribland omställningen till hållbar energi som vind- & solenergi

6. Erasmus+

Du har säkert hört talas om Erasmus-programmet. Tack vare det har flera ålänningar fått möjlighet att göra studentutbyten genom åren. Nu är det dags för ett nytt, uppdaterat program!

Den 25 mars 2021 antog kommissionen det första årliga arbetsprogrammet för Erasmus+ för perioden 2021-2027. Erasmus är alltså EU:s program för utbildning, ungdomar och idrott och nu har det fått ett plus i tillägg för att visa att det handlar om ett utvecklat program.

Det nya Erasmus+ har en budget på 26,2 miljarder euro och får även ca. 2,2 miljarder euro via EU:s instrument för externa åtgärder. Tidigare program hade en budget på 14,7 miljarder euro för 2014-2020 så det är alltså en ganska stor höjning av anslagen. Den nästan fördubblade budgeten ska se till att [programmet](#) ska sak kunna användas av cirka 10 miljoner EU-invånare. Programmet inkluderar 33 länder både inom och utanför EU.

Efter att det årliga arbetsprogrammet slagits fast så öppnar för de första [ansökningsomgångarna](#). Alla offentliga och privata organ som är verksamma inom utbildning eller på ungdoms- och idrottsområdet kan söka bidrag genom de [nationella programkontor för Erasmus+](#) som finns i alla EU-länder och i de icke-EU-länder som är med i programmet.

Programmet ger möjlighet till studier utomlands, praktik, lärlingsutbildning och personalutbyten på alla områden inom allmän och yrkesinriktad utbildning och på ungdoms- och idrottsområdet. Programmet är öppet för skolelever, högskolestudenter, yrkestuderande, vuxenstuderande, ungdomsarbetare och idrottsledare och ungdomsutbyten.

Utöver utbyten, som 70 % av programbudgeten går till, finansieras också gränsöverskridande samarbetsprojekt. Det kan gälla samarbete mellan högskolor (t.ex. initiativet Europauniversitet), skolor, lärarhögskolor (t.ex. lärarakademierna inom Erasmus+), vuxenutbildningsanordnare, ungdoms- och idrottsorganisationer, yrkesutbildningsanordnare (t.ex. yrkeskunskapscentrum) eller andra aktörer på utbildningsområdet.

Mer information om Erasmus+ hittas [här](#).

2019 var det nästan 940 000 person som studerade, tränade eller volonterade utomlands genom Erasmus-programmet

7. Den nya förordningen om artificiell intelligens (AI)

Digitalisering är en av EU:s stora prioriteringsområden just nu. Den 21 april föreslog kommissionen nya regler och åtgärder för att göra Europa till ett globalt centrum för tillförlitlig artificiell intelligens (AI). Kommissionen vill både stöda nya investeringar i AI men samtidigt säkerställa att det görs på ett säkert sätt och med respekt för de grundläggande rättigheterna. Därför föreslår kommissionen både en första [rättsliga ram för AI och en ny samordnad plan med medlemsländerna](#). Detta kommer även att kompletteras av nya regler för maskiner.

Förslaget är i form av en förordning och kommer därför att gälla på samma sätt i alla EU-länder. Reglerna bygger på en riskbaserad metod där man delar in risken i "oacceptabel", "hög", "begränsad" och "minimal". Beroende på vilken kategori AI-systemet tillhör så tilldelas olika skyldigheter. I praktiken hör största delen av dagens AI-system till kategorin "minimal risk".

Kommissionen föreslår att tillämpningen och övervakningen görs av nationella myndigheter samt att den europeiska nämnden för artificiell intelligens överser den gemensamma utvecklingen.

Kommissionen föreslår att finansieringen av programmet sker med medel från *programmet för ett digitalt Europa Horisont Europa, faciliteten för återhämtning och resiliens* samt programmen inom *sammanhållningspolitiken*.

Regelverket kommer även att gälla importerade AI-system, som också måste efterfölja förordningen och de CE-märkningar som krävs. Tanken är att regelverket ska öka förtroendet och därmed efterfrågan på AI. Leverantörerna får tillgång till en större gemensam marknad där kunderna har förtroende för produkterna.

Man kan läsa mer om EU:s arbete med AI [här](#).

Mars nyhetsbrev hittas [här](#)!

Februaris nyhetsbrev hittas [här](#)!

Mejlet skickas av Ålands landskapsregerings representant i Bryssel.
Tanken är att mejlet ska sammanlänka ålänningar med EU-frågor på agendan.
Hör av er om ni har frågor eller specifika EU-ärenden ni vill att vi bevakar.

Ni når oss via:

anton.nilsson@formin.fi & julius.karlsson@formin.fi